

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1013/2023
03.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Дубравке Дамјановић, Бојане Пауновић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Момчила Булатовића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Зрењанину 5К 8/21 од 20.12.2022. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 393/23 од 21.06.2023. године, у седници већа одржаној дана 03.10.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Момчила Булатовића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Зрењанину 5К 8/21 од 20.12.2022. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 393/23 од 21.06.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Зрењанину 5К 8/21 од 20.12.2022. године, окривљен АА оглашен је кривим да је извршио кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика и осуђен је на казну затвора у трајању од 1 године у коју се урачунава време које је провео на мери задржавања у периоду од 29.12.2018. године до 31.12.2018. године. Истом пресудом окривљеном је изречена мера безбедности забране управљања моторним возилом „Б“ категорије у трајању од 1 године од дана правноснажности пресуде, с тим да се време проведено у затвору не урачунава у време трајања ове мере, а окривљени је обавезан да сноси трошкове кривичног поступка како је то наведено у изреци првостепене пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 393/23 од 21.06.2023. године, делимично је усвојена жалба Вишег јавног тужиоца у Зрењанину и пресуда Вишег суда у Зрењанину 5К 8/21 од 20.12.2022. године је преиначена у делу одлуке о казни, тако

што је окривљени АА за кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осуђен на казну затвора у трајању од 1 године и 6 месеци у коју се урачунава време проведено на мери задржавања у периоду од 29.12.2018. године до 31.12.2018. године, док су жалба Вишег јавног тужиоца у Зрењанину у преостлом делу и жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Момчила Булатовића у целости, одбијене као неосноване и побијана пресуда у непреиначеном делу је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Момчило Булатовић, због повреде закона из члана 439. тачка 1) и 3) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд поднети захтев за заштиту законитости усвоји, побијане пресуде укине а списе предмета врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање, као и да се сходно одредби члана 488. став 3. ЗКП извршење правноснажних пресуда одложи.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је на седници већа коју је одржао без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац наводи да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП јер дело за које је окривљени оглашен кривим није кривично дело уз образложење да је за постојање кривичног дела из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика потребно да постоји повреда бланкетне норме из Закона о безбедности саобраћаја на путевима, те иако суд налази да је повређена одредба члана 99. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима окривљени ову одредбу по наводима браниоца није повредио.

Овакви наводи су од стране Врховног суда оцењени као неосновани.

Чланом 289. став 1. Кривичног законика (КЗ) прописано је да ће се учесник у саобраћају на путевима који се не придржава саобраћајних прописа и тиме тако угрози јавни саобраћај да доведе у опасност живот или тело људи или имовину већег обима, па услед тога код другог наступи лака телесна повреда или проузрокује имовинску штету која прелази износ од 200.000,00 динара, казнити затвором до 3 године, док је ставом 3. исте одредбе прописано да ако је дело из става 1. и 2. овог члана учињено из нехата учинилац ће се казнити новчаном казном или затвором до 1 године.

Одредбом члана 297. став 4. КЗ прописано је ако је услед дела из члана 289. став 3. овог законика наступила смрт једног или више лица учинилац ће се казнити затвором од 1 до 8 година.

Одредбом члана 99. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима прописано је да уколико на пешачком прелазу саобраћај није регулисан уређајима за давање светлосних саобраћајних знакова, нити знацима полицијских службеника, возач је дужан да прилагоди брзину возила тако да у свакој ситуацији коју види или има разлога да предвиди може безбедно да пропусти пешака који је већ ступио или ступа на пешачки прелаз или показује намеру да ће ступити на пешачки прелаз.

Изреком правноснажне пресуде утврђено је да је окривљени у време и на месту одређеном изреком пресуде „у стању када је био способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима, управљао својим путничким моторним возилом... крећући се из смера улице ... према улици ..., те је противно члану 99. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима прилазио обележеном пешачком прелазу ближе улици ..., на којем саобраћај није регулисан уређајима за давање светлосних саобраћајних знакова, нити знацима полицијских службеника, брзином од 43,8km/h која није била прилагођења тако да у свакој ситуацији коју види или има разлога да предвиди може безбедно да пропусти пешака који ступа на пешачки прелаз, услед чега је... налетео на пешака... па је у насталој саобраћајној незгоди малолетна оштећена задобила тешке телесне повреде опасне по живот... од којих повреда је дана ...2019. године и преминула у КЦ „Војводина“ у Новом Саду, иако је био свестан да управљајући возилом на описан начин може угрозити јавни саобраћај и довести у опасност живот или тело људи, олако држао да до тога неће доћи, при чему је олако држао да неће наступити смрт лица, при чему је знао да је његово дело забрањено...“

Из овакве изреке првостепене пресуде произилази неоснованост навода из захтева за заштиту законитости, јер изрека пресуде садржи описану радњу извршења која се састоји у непридржавању пропису члана 99. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима. Наиме, из исте произилази да је окривљени прилазио обележном пешачком прелазу на коме саобраћај није регулисан уређајима за давање светлосних саобраћајних знакова, нити знацима полицијских службеника. У таквој ситуацији окривљени је био дужан да прилагоди брзину и предвиди понашање пешака, посебно деце у односу на коју категорију не важи начело поверења, већ постоји повећана обавеза опрезног поступања возача, чак и када се ова лица налазе поред коловоза и не показују тренутну намеру да пређу коловоз те се мора предвидети и могућност изненадног преласка коловоза. Сходно томе, из изреке пресуде произилази да између повреде бланкетног прописа и забрањене последице постоји узрочна веза, а такође је наведен и психички однос учиниоца према извршеном кривичном делу – нехатно поступање, како у односу на основну последицу кривичног дела – угрожавање јавног саобраћаја, тако и у односу на тежу последицу – смрт једног лица, па су супротни наводи да је у конкретном случају учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП оцењени као неосновани.

Не може се прихватити став браниоца из захтева за заштиту законитости да се просторно временска анализа саобраћајне незгоде посматра од тренутка изласка детета на коловоз пута, већ се треба посматрати шире у складу одредбе члана 99. Закона о безбедности саобраћаја на путевима. Управо због година детета и животног искуства, деца уживају посебну заштиту, па у складу са тим одредба члана 99. Закона о безбедности саобраћаја на путевима указује да је окривљени морао имати у виду ту

чињеницу и пре него што је дете – оштећена закорачила на коловоз улице, јер иста обавезује окривљеног „у свакој ситуацији коју види или има разлога да предвиди“.

Даље у поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац наводи да је побијаним пресудама учињена и повреда закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, на тај начин што Виши суд у Зрењанину приликом одлучивања о казни у одсуству отежавајућих околности окривљеног осуђује на казну затвора у дужем трајању посебном оценом тежине кривичног дела, степена кривице и последице које су наступиле, као и узраст малолетне оштећене и чињеницу да се саобраћајна незгода десила на пешачком прелазу, при чему те околности представљају елементе бића кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим и не могу бити околности од којих зависи врста и висина кривичне санкције.

Овакви наводи изнети у захтеву за заштиту законитости од стране Врховног суда оцењени су као неосновани.

Из списка предмета произилази да на страни окривљеног није било отежавајућих околности, тако да нижестепени судови нису ценили отежавајуће околности приликом одмеравања казне, при чему је другостепени суд, изнете околности које је првостепени суд утврдио, ценио дајући им већи значај и на основу сопствене оцене о адекватности и довољности казне донео одлуку о висини казне при чему на тај начин није учинио повреду закона како се то неосновано у захтеву наводи.

Из изнетих разлога, Врхови суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**